

[Forsvarsministeren.]

Udbygningen af værnene til de i forsvarsloven af 1960 fastsatte styrkemål var på væsentlige områder forudsat gennemført ved en fortsættelse af de amerikanske og canadiske våbenhjælpsydelse. Ved forliget i 1960 forudsattes det således, at hærens tungere materiel, herunder bl. a. det materiel, der var nødvendigt til dækningsstyrkernes opstilling som panserinfanteri, kunne fås som våbenhjælp. Det forudsattes endvidere, at der ville blive ydet våbenhjælp til flyvevåbnet i hidtidigt omfang, samt at der kunne regnes med supplerende aftaler med De Forenede Stater om bygning af skibe til søværnet. Siden Danmarks tilslutning til NATO har det danske forsvar modtaget en betydelig våbenhjælp, og værdien heraf kan anslås til et beløb af ca. 4,3 milliarder kr. opgjort på grundlag af de på modtagelsestidspunktet gældende priser. Det vil i årligt gennemsnit sige, at der er ydet materiel hjælp af en størrelsesorden på ca. 250 mill. kr., men det er dog rigtigt at bemærke, at våbenhjælpsydelse i de enkelte år har været meget svingende og efter forsvarsloven af 1960 af ret begrænset omfang, hvilket har medført et større pres på forsvarrets nationale budgetter.

Våbenhjælpen har også i nogen grad omfattet ydelser af driftsmæssig karakter, f. eks. reservedelsleverancer. Som kompensation for bortfaldet heraf tiltrådte forsvarsudvalget i juni 1966, at værnenes driftsbudgetter blev udvidet med ca. 40 mill. kr. årlig, første gang i finansåret 1967-68. Det blev i forbindelse hermed forudsat, at niveauet for materielanskaffelserne skulle søges fastholdt i de kommende finansår, samt at de investeringsproblemer, der var opstået ved våbenhjælpen bortfald, skulle tages op til særlig overvejelse. I overensstemmelse hermed blev det i 1966 meddelt værnskommandoerne, at man som planlægningsgrundlag kunne forudsætte, at de nationale materielinvesteringsbevillinger som kompensation for våbenhjælpen bortfald i løbet af en periode ville blive søgt forøget til et årligt niveau på ca. 400 mill. kr. og derefter fastholdt på dette niveau.

Ved fremsættelsen af finanslovsforslaget for 1968-69 og budgetoverslagene for 1969-70 og 1970-71 påregnedes det, at udgiftsbevillingen til materielinvesteringer i disse tre år

skulle forøges til henholdsvis 228 mill. kr., 288 mill. kr. og 348 mill. kr. Det er regeringens hensigt at fastholde de her nævnte udgiftsbevillinger til militære anskaffelser i 1969-70 og 1970-71, således at der igennem disse forøgelse af materielinvesteringskontiene fremskaffes midler til erstatning for den bortfaldne våbenhjælp.

Angående driftsbudgetterne for 1969-70 og 1970-71 skal jeg bemærke, at de undersøgelser, jeg har foretaget vedrørende de to budgetter, viser, at de er udarbejdet og beregnet efter de retningslinjer, der er angivet i forsvarsordningen af 1960, og den supplerende aftale om forsvarrets ordning, der blev truffet i 1966. Jeg skal gøre et par bemærkninger vedrørende disse beregninger.

Ved forsvarsforliget i 1960 blev den økonomiske ramme for værnenes driftsbudgetter beregnet på grundlag af de udgifter, der ville være forbundet med værnenes virksomhed inden for den i loven angivne militære målsætning. Budgetrammen er ikke optaget i loven, men har fundet udtryk i lovens forarbejder. Det blev bestemt, at rammebudgettet skulle være genstand for en automatisk regulering i overensstemmelse med pris- og lønudviklingen. Denne regulering er gennemført på de årlige bevillingslove i samarbejde med økonomiministeriet, men herudover er der siden 1960 foretaget særligt motiverede forhøjelser af driftsbudgetterne på grund af forøgede ydelser til værnepligtige og fast personel samt beløb til dækning af merudgifter til stampersonel. Endvidere kan nævnes den ved tilpasningsforliget i 1966 skete forhøjelse på 56 mill. kr. Da budgetoverslaget for de to finansår således er beregnet efter de her angivne retningslinjer, kan disse overslag betragtes som ministeriets plan for udformningen af de militære driftsbudgetter for finansårene 1969-70 og 1970-71. Dette er imidlertid ikke ensbetydende med, at den nuværende fordeling af udgifterne på personelbetonede og materielbetonede områder vil blive uændret i de kommende år. I den seneste tids debat omkring forsvarret har det gentagne gange og med rette været fremhævet, at personeludgiften inden for forsvarret synes at være for stor. Nogle af de for det kommende finansår iværksatte rationaliseringsforanstaltninger sigter direk-